

Ὁ ΛΟΓΟΣ ΤῶΝ ΘΕΛόντων σωθῆναι

Τεύχος 5 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2010

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΕΡΟΥ, ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ

Ὁ Ἄνθρωπος

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Αεν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι τὸ πιο παλαιό ἀλλά καὶ τὸ πιο σύγχρονο ἐρώτημα εἶναι τὸ «τι εἶναι ὁ ἄνθρωπος;». Εἶναι ὁ ἄνθρωπος δημιούργημα τοῦ Θεοῦ ἢ ὄχι; Εἶναι προϊόν ἐξελίξεως; Καὶ ἀκόμη περισσότερο, ποιά εἶναι ἡ υλικὴ καὶ ποιά ἡ πνευματικὴ φύση τοῦ ἀνθρώπου; Ποιὸς τελικὰ εἶναι ὁ προορισμὸς του;

Μία σειρά ἐρωτημάτων που βασίζονται στο τόσο πανάρχαιο καὶ τόσο σύγχρονο ἐρώτημα: Τι εἶναι ὁ ἄνθρωπος.

Φυσικὰ πολλὰ ἔχουν γραφεῖ καὶ πολλές ἀνθρωπολογίες ἔχουν ἐκδοθεῖ.

Τὸ ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον αὐτὸ ἐρώτημα, τὸ παγκόσμιο θα λέγαμε πρόβλημα, δὲν ἀφήσε ἀδιάφορους τοὺς τρεῖς φωτολαμπεῖς μεγίστους Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Βασίλειος Καισαρείας ὁ Μέγας, ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὁ Θεολόγος Γρηγό-

ριος με τὴ φωτισμένη διάνοιά του ἀπὸ τὴ Νανζιανό, φιλοσόφησαν καὶ θεολόγησαν στο κεντρικὸ αὐτὸ θέμα τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ πρῶτος, ὁ Μέγας Βασίλειος στο περισπούδαστο ἔργο του «Εἰς τὴν Ἐξαήμερον, Ὁμιλία Θ'» ἐρμηνεύοντας καὶ σχολιάζοντας τὴν Π. Διαθήκη καὶ με ἐπιχειρήματα τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας, θεμελιώνει τὴ δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου «κατ'

εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ». Ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον εἶναι ψυχοσωματικὸν, συναποτελούμενον ἐκ ψυ-

χῆς καὶ σώματος. Γράφει χαρακτηριστικὰ: «Διπλούς ὁ ἄνθρωπος ὁ μὲν ἐξῶθεν ὦν, ὁ δὲ ἐνδοθεν, κατὰ τε τὸν ὀρώμενον καὶ κατὰ τὸν ἐν κρυπτῷ νοούμενον». Ὡς βαθύς δὲ ἀνατόμος τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως γράφει: «Ἐγὼ γάρ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον τὰ ἐξω οὐκ ἐγώ, ἀλλὰ ἐμὰ· ἐγὼ δὲ τὸ λογικόν τῆς ψυχῆς ὄργανον· ἄνθρωπος δὲ κυρίως τὸ κατ' αὐτὴν τὴν ψυχὴν».

Εάν δια του «κατ' εικόνα» έχει ενσφραγισθεί μέσα στον άνθρωπο το «θεοειδές», το «καθ' ομοίωσιν» φανερώνει το δυναμικό της ψυχής, την δυνατότητα προς τη θέωση. «Το μεν γαρ κατ' εικόνα φύσει δέδοται ημίν» συνεχίζει ο Επίσκοπος Καισαρείας. «Το δε καθ' ομοίωσιν εκ προαιρέσεως και οίκοθεν κατορθούμεν ύστερον... δια της αρίστης πολιτείας... και των περί τα καλά πόνων».

Ο Δημοσθένης της Εκκλησίας, ο χρυσορρήμων Ιωάννης απαντά στο ερώτημα τι είναι ο άνθρωπος ως εξής:

«Ο Άνθρωπος εστί το περισπούδαστον του Θεού ζών· καν δούλος η, ουκ εστί μοι ευκαταφρόνητος... καν εις η, άνθρωπος εστί, δι' ον ουρανός ετανύσθη και ήλιος φαίνει και σελήνη τρέχει και αήρ εξεχύθη και πηγαί βρύουσι και θάλαττα ηπλώθη· και προφήται απέμφθησαν και νόμος εδόθη· Και τι δη πάντα λέγειν; δι' ον ο μονογενής Υιός του Θεού άνθρωπος εγένετο. Ο Δεσπότης μου εσφάγη και το αίμα αυτού εξέχεεν υπέρ ανθρώπου».

Και προχωρεί βαθύτερα: «Άνθρωπος γαρ εστί, ουχ όστις απλώς, χείρας και πόδας έχει άνθρωπου, ουδ' όστις εστί λογικός μόνον, αλλ' όστις ευσέβειαν και αρετήν μετά παρρησίας ασκεί».

Ο τρίτος μεγάλος, Καππαδόκης Ιεράρ-

χης, ο Γρηγόριος, ο επιλεγόμενος Θεολόγος φιλοσοφεί και θεολογεί περί ανθρώπου προσφέροντας υψηλά νοήματα. Γράφει χαρακτηριστικά:

«Ο αριστοτέχνης Λόγος του Θεού εδημιούργησε μία ζωντανή υπαρξη σύνθετη από την αόρατη και την ορατή φύση, δηλαδή τον άνθρωπο. Και από μεν την ύλη, η οποία προϋπήρχε, πήρε το σώμα, από τον εαυτό του δε έδωκε την πνοή. Και κατεσκεύασεν έτσι ένα εντελώς διαφορετικό κόσμο, μεγάλη την μικρότητά του, και τον τοποθέτησε επί της γης, σαν άλλον άγγελον, προσκυνητήν μικτόν, επόπτη της ορατής δημιουργίας, μύστη της αοράτου και εγγιζόμενης διά του νου, βασιλέα των επί της γης υλικών δημιουργημάτων, βασιλευόμενον άνωθεν υπό του Θεού, επίγειο και ουράνιο, πρόσκαιρο και αθάνατο, ορατό και διά του νου εγγιζόμενο, ευρισκόμενο στο μέσον του μεγαλείου και της ταπεινότητας, τον ίδιο πνεύμα και σάρκα, πνεύμα διά την χάριν, πού εισέρχεται μέσα του, σάρκα εξ αιτίας της επάρσεως, η οποία έπρεπε να ταπεινωθεί».

Ψυχοσωματικόν λοιπόν μυστήριον ο άνθρωπος, «επίγειος και ουράνιος, πρόσκαιρος και αθάνατος» με την οντολογική του αναφορά στον τριαδικό Θεό και με σκοπό στη ζωή του την κορυφή της πνευ-

ΟΛΚΑΣ

Μηνιαίον Περιοδικόν Ι.Μ. Λέρου, Καλύμνου και Αστυπалаίας

Ιδιοκτήτης: ΙΜΛΕΚΑ, 85200 Κάλυμνος

Εκδότης: Ο Σεβ. Μητροπολίτης ΛΚΑ κ.κ. Παΐσιος

Επί της ύλης: Ομάδα Ιερέων και λαϊκών

Ιστοσελίδα: www.leka.gr. **Email:** imkalymnoy@yahoo.gr

<http://www.panoramio.com/user/2781675>, <http://www.youtube.com/user/imkalymnoy>

Εκδοτική Παραγωγή: ΣΑΪΤΗ τηλ. 210-34.76.090

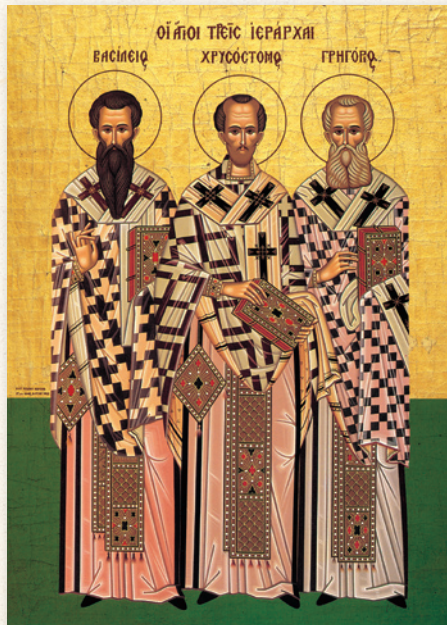
ματικής ζωής, την θέωση. Αυτή ακριβώς είναι η χριστιανική θεώρηση του ανθρώπου, την οποία μελετούν, ερμηνεύουν και παρουσιάζουν οι Οικουμενικοί Διδάσκαλοι, οι τρεις Ιεράρχες, τα πάγχρυσά στόματα του Λόγου. Γι' αυτό και οι τρεις τους ήταν απέραντα φιλόανθρωποι, δίπλα στον πόνο και στη φτώχεια του κάθε ανθρώπου, δίπλα στον ξένο, στον άστεγο, στον αιχμάλωτο, στον πεινασμένο, στον άρρωστο, στον μικρό και στον μεγάλο, στον αγράμματο και στον μορφωμένο.

Ο άλλος, ο κάθε άλλος συνάνθρωπος ήταν για τους τρεις φωστήρες της Οικουμένης «εικόνα του Θεού» με θείο σπινθήρα στην ψυχή, αλλά με το χοϊκό περίβλημα στο σώμα. Γι' αυτό και εργάστηκαν σ' όλη τους τη ζωή, και από όποια θέση και αν κατείχαν για τον άνθρωπο. Με όλα τα μέσα που διέθεταν και με πρακτικούς τρόπους βοήθησαν, στήριξαν, παρηγόρησαν, ενίσχυσαν τους συνανθρώπους τους.

Αγάπησαν ό,τι ωραίο και αληθινό υπάρχει στον άνθρωπο και του έδειξαν την άλλη προοπτική του, εκείνη της σχέσεώς του με τον Δημιουργό, γεγονός που δεν μπορεί να απωθηθεί και να ξεχασθεί. Έτσι με τους κορυφαίους Έλληνες Πατέρες, τους Τρεις Ιεράρχες, αποδεικνύεται ότι κανένα φιλοσοφικό σύστημα δεν εξετίμησε τόσο έξοχα όσο ο Χριστιανισμός την αξία του ανθρώπου. Κορυφαίοι επιστήμονες και διανοητές το αναγνωρίζουν αυτό,

γι' αυτό και ο θησαυρός της ελληνικής πατρολογίας συστηματικά πλέον μελετάται και αξιοποιείται στον ευρωπαϊκό χώρο.

Είναι γεγονός ότι ο σύγχρονος άνθρωπος παρά τα τεχνολογικά επιτεύγματά του εξακολουθεί να αισθάνεται ένα ψυχικό κενό. Η οδύνη της αβεβαιότητας ποτίζει βαθειά κάθε φάση της ζωής του. Το γήινο και χρονικό κομμάτι του εαυτού του επιθυμεί συνεχώς τα του κόσμου και τα ρέοντα. Κρύβει τα πνευματικά και τα αιώνια. Στη βίωση όμως αυτής της αντί-

θεσης, το ερώτημα είναι κάθε φορά ενώπιόν του αμείλικτο: Τι είναι ο άνθρωπος; Και σήμερα, που παρ' όλες τις Διακηρύξεις περί των δικαιωμάτων του ανθρώπου, απειλείται με αφανισμό η αξία του ανθρώπινου προσώπου και προέχει η αξία του κουμπιού της μηχανής, το παραπάνω ερώτημα απαιτεί την πλέον δημιουργική απάντηση, χωρίς επιπολαιότητα και προκατάληψη.

Οι Τρεις Ιεράρχες οι μεγάλοι αγωνιστές του Πνεύματος, οι πανεπιστήμονες, οι κοινωνικοί αυτοί αναμορφωτές που τους γιορτάζουμε στις 30 Ιανουαρίου, δίνουν την απάντηση και έχουν λόγο ουσίας να προσφέρουν στην τεχνοκρατούμενη αυτή εποχή μας. Άραγε, ο άνθρωπος του 21ου αιώνα θ' ακούσει αυτόν τον λόγο που καρποφορεί αιωνιότητα;

Αρχμ. Χρυσόστομος Παπαθανασίου,

Δρ. Νομ. και Θεολ.,

Ιεροκήρυκας Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών

Άγιολόγιο

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΝΟΣ ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

(15 Ιανουαρίου)

Εόσιος Ιωάννης ο Καλυβίτης γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 460 μ.Χ., όταν βασιλεύει ο Λέων ο πρῶτος. Ο πατέρας του Αγίου ήταν ο Ευτρόπιος, συγκλητικός στο αξίωμα και πολύ πλούσιος και η μητέρα του ήταν η Θεοδώρα. Και οι δύο γονείς χαρακτηρίζονταν για την ευσεβεία τους. Απέκτησαν τρία παιδιά εκ των οποίων το μικρότερο ήταν ο Ιωάννης. Από την παιδική του ηλικία φαινόταν διαφορετικός από τα αδέρφια του γιατί έδειχνε να μην τον απασχολεί η άνοδος σε κοσμικά αξιώματα, αλλά είχε ιδιαίτερη προσήλωση στον λόγο του Θεού και το ενδιαφέρον του στρεφόταν γύρω από τις ακολουθίες της Εκκλησίας.

Για αυτό το λόγο ζήτησε από τους γονείς του να του δωρίσουν ένα ευαγγέλιο για να μπορεί να εντρυφεί στις σελίδες του και να αναπαύεται στην αλήθεια που αυτό θα του προσέφερε. Πράγματι οι γονείς

του υπάκουσαν στο θέλημα του παιδιού τους και μετά από αρκετό χρονικό διάστημα το ευαγγέλιο ήταν έτοιμο και ο Ιωάννης μπορούσε να το έχει διαρκώς κοντά του.

Εκείνη την περίοδο η οικογένειά του φιλοξενούσε έναν μοναχό από την μονή των Ακοιμητών, ο οποίος πραγματοποιούσε προσκύνημα στους αγίους τόπους. Ο μοναχός αυτός έγινε πόλος έλξης για το μικρό Ιωάννη, ο οποίος δεν χόρταινε να ακούει για τον τρόπο με τον οποίο οι μοναχοί στο συγκεκριμένο μοναστήρι ζούσαν, ασκούσαν στην προσευχή και αγωνίζονταν να θεωθούν. Ο Ιωάννης παρακάλεσε το μοναχό όταν θα επέστρεφε από το προσκύνημά του να τον πάρει μαζί του στο μοναστήρι και να ασκηθεί εκεί ως μοναχός.

Πράγματι όταν επέστρεψε ο μοναχός πήρε τον Ιωάννη κοντά του χωρίς όμως οι γονείς του να το γνωρίζουν γιατί ο Ιωάννης ήξερε ότι θα αντιδρούσαν και δεν θα του το επέτρεπαν.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΠΤΩΧΕΙΑΣ

(αποσπάσματα)

Σ' όλους, λοιπόν, τους φτωχούς και σ' εκείνους που για οποιονδήποτε λόγο κακοπαθούν, οφείλουμε να δείχνουμε ευσπλαχνία, σύμφωνα με την εντολή: «Να μετέχετε στη χαρά όσων χαίρονται και στη λύπη όσων λυπούνται» (Ρωμ. 12:15). Και οφείλουμε να προσφέρουμε στους ανθρώπους, ως άνθρωποι κι εμείς, την εκδήλωση της καλοσύνης μας, όταν τη χρειάζονται, χτυπημένοι από κάποια συμφορά, λ.χ. χηρεία ή ορφάνια ή ξενιτιά ή σκληρά αφεντικά ή άδικους άρχοντες

Όταν έφθασαν στο μοναστήρι τον υποδέχθηκε ο ηγούμενος, ο Άγιος Μάρκελλος, ο οποίος βλέποντας την έντονη επιθυμία του να μονάσει τον έκειρε μοναχό και του ανέθεσε τον ανάλογο κανόνα. Ο Ιωάννης σε σύντομο χρονικό διάστημα ξεπέρασε με την άσκηση ακόμη και τους γεροντότερους μοναχούς στην ηλικία και κατέστη το φωτεινό παράδειγμα όλων.

Οι γονείς του όμως μένοντας χωρίς τον Ιωάννη θεώρησαν ότι κάτι κακό συνέβη στο παιδί τους. Έψαξαν όπου θεωρούσαν ότι θα μπορούσε να βρίσκεται. Και τελικά έμειναν με την εντύπωση ότι θα ήταν νεκρό.

Αφού πέρασαν κάποια χρόνια, ο Ιωάννης ζητά και λαμβάνει την ευλογία του πνευματικού του να επιστρέψει στην οικία του και εκεί να ολοκληρώσει τον αγώνα του. Πράγματι ο ηγούμενος της μονής των Ακοιμήτων συμφωνεί και του επιτρέπει την επιστροφή.

Όταν ο Ιωάννης φθάνει στο σπίτι του κανείς δεν τον αναγνωρίζει, ούτε οι ίδιοι οι γονείς του. Η μητέρα του μάλιστα δεν

άντεχε ούτε την όψη του να βλέπει γιατί ήταν σκελετωμένος και ταλαιπωρημένος. Ο Ευτρόπιος του πρότεινε να μείνει στο δωμάτιο του παιδιού του που πίστευε ότι είχε πεθάνει. Όμως ο Ιωάννης τον παρακάλεσε να του φτιάξουν μία καλύβα στην άκρη του κήπου τους και έτσι έλαβε την ονομασία του Καλυβίτη.

Σε αυτήν την καλύβα έμεινε τρία χρόνια και όταν πληροφορήθηκε την επικείμενη αναχώρησή του από αυτήν την ζωή ζήτησε να δει τους γονείς του. Τότε τους έδωσε το ευαγγέλιο που του είχαν χαρίσει χρόνια πριν και τους αποκάλυψε την ταυτότητά του. Τους ζήτησε να μην κλαίνε γιατί ο ίδιος είχε βρει παρηρησία στον Θεό και τους παρακάλεσε να τον κηδεύσουν με τα μοναχικά του ενδύματα.

Οι γονείς του έμειναν άναυδοι μη γνωρίζοντας τι έπρεπε να πράξουν, η μητέρα του επάνω στην θλίψη της άλλαξε τα ενδύματα του λειψάνου του παιδιού της, αλλά ένας σεισμός την έκανε να θυμηθεί το λάθος της και αμέσως υπάκουσε στο θέλημα του παιδιού της.

ή άσπλαχνους φοροεισπράκτορες ή φονικούς ληστές ή άπληστους κλέφτες ή δήμευση περιουσίας ή ναυάγιο. Όλοι είναι αξιολύπητοι. Όλοι βλέπουν τα χέρια μας, όπως εμείς βλέπουμε τα χέρια του Θεού.

Τι θα κάνουμε, λοιπόν, εμείς που έχουμε τιμηθεί με το μεγάλο όνομα “χριστιανοί” και αποτελούμε τον διαλεχτό και ξεχωριστό λαό, ο οποίος οφείλει να καταγίνεται σε καλά και σωτήρια έργα; Τι θα κάνουμε εμείς οι μαθητές του πράου και φιλόφιλανθρωπου Ιησού, που σήκωσε τις αμαρτίες μας, ταπεινώθηκε, παίρνοντας την ανθρώπινη φύση μας, κι έγινε φτωχός, για να γίνουμε εμείς πλούσιοι με τη θεότητα; Τι θα κάνουμε, έχοντας μπροστά μας ένα τόσο μεγάλο υπόδειγμα ευσπλαχνίας και συμπάθειας; Θα παραβλέψουμε τους συνανθρώπους μας; Θα τους περιφρονήσουμε; Θα τους εγκαταλείψουμε; Κάθε άλλο, αδελφοί μου. Αυτά δεν ταιριάζουν σ’ εμάς, τους θρεμμένους από το Χριστό, τον καλό ποιμένα, που φέρνει πίσω το πλανεμένο πρόβατο και ψάχνει να βρει το χαμένο και στηρίζει το ασθενικό. Μα δεν ταιριάζουν ούτε στην ανθρώπινη φύση μας, που επιβάλλει τη συμπάθεια, αφού από την ίδια της την αδυναμία έμαθε την ευσέβεια και τη φιλανθρωπία.

Γιατί, μολαταύτα, δεν βοηθάμε τους συνανθρώπους μας, όσο είναι ακόμα καιρός; Γιατί εμείς ζούμε μέσα στην απόλαυση, ενώ οι αδελφοί μας μέσα στη δυστυχία; Ποτέ να μην πλουτίσω, αν αυτοί στερούνται! Ποτέ να μην έχω υγεία, αν δενβάλω βάλαμο στις πληγές τους! Ποτέ να μην χορτάσω, ποτέ να μην ντυθώ, ποτέ να μην ησυχάσω μέσα σε σπίτι, αν δεν τους δώσω ψωμί και ρούχα, όσα μπορώ, κι αν δεν τους ξεκουράσω μέσα στο σπίτι μου.

Ας τ’ αναθέσουμε όλα στο Χριστό, για να τον ακολουθήσουμε αληθινά, σηκώνοντας το σταυρό Του, για ν’ ανεβού-

με στον επουράνιο κόσμο ανάλαφρα και άνετα, χωρίς τίποτα να μας τραβάει προς τα κάτω, και για να κερδίσουμε στη θέση όλων αυτών το Χριστό, ανεβασμένοι χάρη στην ταπεινώσή μας και πλουτισμένοι χάρη στη φτώχεια μας. Ή, τουλάχιστον, ας μοιραστούμε με το Χριστό τα υπάρχοντά μας, για ν’ αγιαστούν κάπως με τη σωστή κατοχή τους και την προσφορά μεριδίου τους στους φτωχούς.

Δεν θα συνέλθουμε, έστω και αργά; Δεν θα νικήσουμε την αναισθησία; Ας μη γίνουμε, αγαπητοί μου φίλοι και αδελφοί, κακοί διαχειριστές των αγαθών που μας δόθηκαν. Ας μην κοπιάζουμε για να θησαυρίζουμε και ν’ αποταμιεύουμε, ενώ άλλοι υποφέρουν από την πείνα. Ας μιμηθούμε τον ανώτατο και κορυφαίο νόμο του Θεού, που στέλνει τη βροχή σε δικαίους και αδίκους και ανατέλλει τον ήλιο επίσης για όλους. Αυτός έκανε τη γη ευρύχωρη για όλα τα χερσαία ζώα, δημιούργησε πηγές, ποτάμια, δάση, αέρα για τα φτερωτά και νερά για τα υδρόβια, και έδωσε σ’ όλα τα όντα άφθονα τα απαραίτητα για τη ζωή τους στοιχεία, χωρίς να τα περιορίζει καμιά εξουσία, χωρίς να τα καθορίζει κανένας γραπτός νόμος, χωρίς να τα εμποδίζουν σύνορα. Και αυτά τα στοιχεία τα παρέδωσε κοινά και πλούσια, χωρίς διάκριση ή περικοπή, τιμώντας την ομοιότητα της φύσεως με την ισότητα της δωρεάς και δείχνοντας τον πλούτο της αγαθότητός Του.

Οι άνθρωποι, όμως, αφότου έβγαλαν από τη γη το χρυσάφι, το ασήμι και τα πολύτιμα πετράδια, αφότου έφτιαξαν ρούχα μαλακά και περιττά και αφότου απέκτησαν άλλα παρόμοια πράγματα, που αποτελούν αιτίες πολέμων και επαναστάσεων και τυραννικών καθεστώτων, κυριεύθηκαν από παράλογη υπεροψία. Έτσι, δεν δείχνουν ευσπλαχνία στους δυστυχισμέ-

νους συνανθρώπους τους και δεν θέλουν ούτε με τα περίσσια τους να δώσουν στους άλλους τα αναγκαία. Τι βαναυσότητα! Τι σκληρότητα! Δεν σκέφτονται, αν όχι τίποτ' άλλο, πως η φτώχεια και ο πλούτος, η ελευθερία και η δουλεία και τ' άλλα παρόμοια, εμφανίστηκαν στο ανθρώπινο γένος μετά την πτώση των πρωτοπλάστων, σαν αρρώστιες που εκδηλώνονται μαζί με την κακία και που είναι δικές της επινοήσεις. Αρχικά, όμως, δεν έγιναν έτσι τα πράγματα, λέει η Γραφή (Ματθ. 19:8), αλλά Εκείνος που έπλασε εξαρχής τον άνθρωπο, τον άφησε ελεύθερο, αυτεξούσιο –συγκρατημένο μόνο από το νόμο της εντολής– και πλούσιο μέσα στον παράδεισο της τρυφής. Αυτή την ελευθερία κι αυτόν τον πλούτο θέλησε να χαρίσει –και χάρισε– ο Θεός, μέσω του πρώτου ανθρώπου, και στο υπόλοιπο ανθρώπινο γένος. Ελευθερία και πλούτος ήταν μόνο η τήρηση της εντολής. Φτώχεια αληθινή και δουλεία ήταν η παράβασή της.

Μετά την παράβαση, λοιπόν, εμφανίστηκαν οι φθόνοι και οι φιλονικίες και η δολερή τυραννία του διαβόλου, που παρασύρει πάντα με τη λαιμαργία της ηδονής και ξεσηκώνει τους πιο τολμηρούς ενάντια στους πιο αδύνατους. Μετά την παράβαση, το ανθρώπινο γένος χωρίστηκε σε διάφορες φυλές με διάφορα ονόματα και η πλεονεξία κατακερμάτισε την ευγένεια της φύσεως, αφού πήρε και το νόμο βοηθό της.

Εσύ, όμως, να κοιτάς την αρχική ενότητα και ισότητα, όχι την τελική διαίρεση· όχι το νόμο που επικράτησε, αλλά το νόμο του Δημιουργού. Βοήθησε, όσο μπορείς, τη φύση, τίμησε την πρότερη ελευθερία, δείξε σεβασμό στον εαυτό σου, συγκάλυψε την ατιμία του γένους σου,

παραστάσου στην αρρώστια, σύντρεξε στην ανάγκη.

Παρηγόρησε ο γερός τον άρρωστο, ο πλούσιος τον φτωχό, ο όρθιος τον πεσμένο, ο χαρούμενος τον λυπημένο, ο ευτυχησμένος τον δυστυχησμένο.

Δώσε κάτι στο Θεό ως δώρο ευχαριστήριο, για το ότι είσαι ένας απ' αυτούς που μπορούν να ευεργετούν και όχι απ' αυτούς που έχουν ανάγκη να ευεργετούνται, για το ότι δεν περιμένεις εσύ βοήθεια από τα χέρια άλλων, αλλ' από τα δικά σου χέρια περιμένουν άλλοι βοήθεια.

Πλούτισε όχι μόνο σε περιουσία, μα και σε ευσέβεια, όχι μόνο σε χρυσάφι, μα και σε αρετή, ή καλύτερα μόνο σε αρετή.

Γίνε πιο τίμιος από τον πλησίον με την επίδειξη περισσότερης καλοσύνης. Γίνε θεός για τον δυστυχησμένο με τη μίμηση της ευσπλαχνίας του Θεού.

Δώσε κάτι, έστω και ελάχιστο, σ' εκείνον που έχει ανάγκη. Γιατί και το ελάχιστο δεν είναι ασήμαντο για τον άνθρωπο που όλα τα στερείται, μα ούτε και για το Θεό, εφόσον είναι ανάλογο με τις δυνατότητές σου.

Αντί για μεγάλη προσφορά, δώσε την προθυμία σου. Κι αν δεν έχεις τίποτα, δάκρυσε. Η ολόψυχη συμπάθεια είναι μεγάλο φάρμακο γι' αυτόν που δυστυχεί. Η αληθινή συμπόνια ανακουφίζει πολύ από τη συμφορά.

Δεν έχει μικρότερη αξία, αδελφέ μου, ο άνθρωπος από το ζώο, που, αν χαθεί ή πέσει σε χαντάκι, σε προστάζει ο νόμος να το σηκώσεις και να το περιμαζέψεις (Δευτ. 22:1-4). Πόση ευσπλαχνία, επομένως, οφείλουμε να δείχνουμε στους συνανθρώπους μας, όταν ακόμα και με τ' άλογα ζώα έχουμε χρέος να είμαστε πονετικοί;

«Δανείζει το Θεό όποιος ελεεί φτωχό», λέει η Γραφή (Παροιμ. 19:17). Ποιος δεν δέχεται τέτοιο οφειλέτη, που, εκτός από το δάνειο, θα δώσει και τόκους, όταν έρθει ο καιρός; Και αλλού πάλι λέει: «Με τις ελεημοσύνες και με την τιμιότητα καθαρίζονται οι αμαρτίες» (Παροιμ. 15:27α).

Ας καθαριστούμε, λοιπόν, με την ελεημοσύνη, ας πλύνουμε με το καλό βοτάνι τις βρωμιές και τους λεκέδες μας, ας γίνουμε άσπροι, άλλοι σαν το μαλλί και άλλοι σαν το χιόνι, ανάλογα με την ευσπλαχνία του ο καθένας. «Μακάριοι», λέει, «όσοι δείχνουν έλεος στους άλλους, γιατί σ' αυτούς θα δείξει ο Θεός το έλεός Του» (Ματθ. 5:7). Το έλεος υπογραμμίζεται στους μακαρισμούς. Και αλλού: «Μακάριος είν' εκείνος που σπλαχνίζεται τον φτωχό και τον στερημένο» (Ψαλμ. 40:2). Και: «Αγαθός άνθρωπος είν' εκείνος που συμπονάει τους άλλους και τους δανείζει» (Ψαλμ. 111:5). Και: «Παντοτινά ελεεί και δανείζει ο δίκαιος» (Ψαλμ. 36:26). Ας αρπάξουμε το μακαρισμό, ας τον κατανοήσουμε,

ας ανταποκριθούμε στην κλήση του, ας γίνουμε αγαθοί άνθρωποι. Ούτε η νύχτα να μη διακόψει τη ελεημοσύνη σου. «Μην πεις. "Φύγε τώρα και έλα πάλι αύριο να σου δώσω βοήθεια"» (Παροιμ. 3:28), γιατί μπορεί από σήμερα ως αύριο να συμβεί κάτι, που θα ματαιώσει την ευεργεσία. Η φιλανθρωπία είναι το μόνο πράγμα που δεν παίρνει αναβολή. «Μοίραζε το ψωμί σου σ' εκείνους που δεν έχουν στέγη» (Ησ. 58:7). Και αυτά να τα κάνεις με προθυμία. «Όποιος ελεεί», λέει ο απόστολος, «ας το κάνει με ευχαρίστηση και γλυκύτητα» (Ρωμ. 12:8). Με την προθυμία, το καλό σου λογαριάζεται σαν διπλό. Η ελεημοσύνη που γίνεται με στενοχώρια ή

εξαναγκασμό, είναι άχαρη και άνοστη. Να πανηγυρίζουμε πρέπει, όχι να θρηνούμε, όταν κάνουμε καλοσύνες.

Μήπως νομίζεις πως η φιλανθρωπία δεν είναι αναγκαία, αλλά προαιρετική; Μήπως νομίζεις πως δεν αποτελεί νόμο, αλλά συμβουλή και προτροπή; Πολύ θα το 'θελα κι εγώ έτσι να είναι. Και έτσι το νόμιζα. Μα με φοβίζουν όσα λέει η Γραφή για εκείνους που, την ημέρα της Κρίσεως, ο Δίκαιος Κριτής βάζει στ' αριστερά Του, σαν κατσίκια, και τους καταδικάζει (Ματθ. 25:31-46). Αυτοί δεν καταδικάζονται γιατί έκλεψαν ή λήστεψαν ή ασέλησαν ή έκαναν οτιδήποτε άλλο απ' όσα απαγορεύει ο Θεός, αλλά γιατί δεν έδειξαν φροντίδα για το Χριστό μέσω των δυστυχισμένων ανθρώπων.

Όσο είναι καιρός, λοιπόν, ας επισκεφθούμε το Χριστό, ας Τον περιποιηθούμε, ας Τον θρέψουμε, ας Τον ντύσουμε, ας Τον περιμαζέψουμε, ας Τον τιμήσουμε. Όχι μόνο με τραπεζί, όπως μερικοί, όχι μόνο με μύρα, όπως η Μαρία, όχι μόνο

με τάφο, όπως ο Αριμαθαίος Ιωσήφ, όχι μόνο με ενταφιασμό, όπως ο φιλόχριστος Νικόδημος, όχι μόνο με χρυσάφι, λιβάνι και σμύρνα, όπως οι μάγοι πρωτύτερα. Μα επειδή ο Κύριος των όλων θέλει έλεος και όχι θυσία και επειδή η ευσπλαχνία είναι καλύτερη από τη θυσία μυριάδων καλοθρεμμένων αρνιών, ας Του την προσφέρουμε μέσω εκείνων που έχουν ανάγκη, μέσω εκείνων που βρίσκονται σήμερα σε δεινή θέση, για να μας υποδεχθούν στην ουράνια βασιλεία, όταν φύγουμε από τον κόσμο τούτο και πάμε κοντά στον Κύριο μας, το Χριστό, στον οποίο ανήκει η δόξα στους αιώνες.

Αμήν.

Διατρέξαντα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Οι εορτές στην Μητρόπολή μας

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Με κατάνυξη και λαμπρότητα εορτάσθηκαν τα Χριστουγεννα και στην Ιερά μας Μητρόπολη.

Την Ημέρα των Χριστουγέννων, Παρασκευή 25 Δεκεμβρίου, οι καμπάνες των Ιερών Ναών μας σήμαναν χαρμόσυνα. Ο ευσεβής λαός των νησιών μας ευλαβικά άναψε το κεράκι του, προ της Εικόνας της Γεννήσεως και η σκέψη όλων έτρεξε στο Σπήλαιο της Βηθλεέμ, εκεί όπου το άστρο ανέτειλε για να φωτίσει τον κόσμο μας.

Ο Μητροπολίτης κ. Παΐσιος λειτούργησε την Ιερά Νύχτα των Χριστουγέννων στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό «Ευαγγελισμό της Θεοτόκου» της Λέρου, παρουσία πυκνού εκκλησιάσματος. Ο εφημέριος του Ι. Ναού αρχιμ. Στέφανος Κατές ανέγνωσε την Πατριαρχική Απόδειξη, με την οποία ο Πατριάρχης του Γένους, απηύθυνε «θερμά εόρτια συγχαρητήρια και εγκάρδιες Πατριαρχικές ευχές επί τη μητροπόλει των εορτών».

Με θρησκευτική λαμπρότητα εορτάσθηκαν και εφέτος στην Κάλυμνο τα Άγια Θεοφάνεια.

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ετέλεσε την Θεία Λειτουργία εις τον Ιερόν Μητροπολιτικόν Ναόν του Σωτηρος Χριστου και ακολούθως την Ακολουθίαν του Μεγάλου Αγιασμού.

Παρόντες ήταν μεγάλο πλήθος πιστών, εκπρόσωποι των τοπικών αρχών, των ενόπλων δυνάμεων, της Αστυνομίας, του Λιμενικού, κ.λπ.

Ακολούθησε ιερά πομπή προς το

σημείο του λιμένος όπου θα γινόταν ο Αγιασμός των υδάτων και η ρίψις του Σταυρού. Άγημα του Στρατού, η φιλαρμονική και οι πρόσκοποι ήταν παρόντες και ομόρφυναν με την παρουσία τους την όλη τελετή.

Όταν ο Μητροπολίτης έριξε τον Σταυρό στη θάλασσα, πολλοί κολυμβητές έπεσαν στη θάλασσα και αυτός που έπιασε τον Σταυρό πήρε έναν χρυσό σταυρό για ενθύμιο.

Η ιερά πομπή κατευθύνθηκε και πάλι στον Ιερό Ναό και πολλοί πιστοί έσπευδαν να ασπαστούν τον Τίμιο Σταυρό.

ΚΟΠΗ ΠΙΤΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Την Παρασκευή 8 Ιανουαρίου ο Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Παΐσιος έκοψε την αγιοβασιλειόπιτα στην Μητρόπολή μας, κατά το πρωτοχρονιάτικο πατροπαράδοτο έθιμο, παρουσία του θεοφιλεστάτου επισκόπου κ. Εμμανουήλ και σύμπαντος του ιερού κλήρου. Ο Σεβ. Μητροπολίτης μας ευχήθηκε στο πρεσβυτέριο καλή και καρποφόρο χρονιά και τόνισε πως το έργο της Μητροπόλεως μας είναι έργο υψηλό, έργο διακονίας, έργο που έχει ως σκοπό να οδηγήσει τον άνθρωπο των δύσκολων καιρών των οποίων διανύουμε κοντά στον Θεό.

ΕΚΟΙΜΗΘΗ Ο ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ Ο ΑΠΟ ΛΕΡΟΥ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΣ

Η Ιερά Μητρόπολις τιμώσα την μνήμη του αιμνήστου Μητροπολίτου Γάνου και Χώρας, του από Λέρου Νεκταρίου, ο οποίος εκοιμήθη την 31η Δεκεμβρίου στην Αθήνα, καθκόντως ετέλεσε τρισάγιο μετά την Αρχιερατική Θ. Λειτουργία της Κυριακής 3.1.2010 στον Ι. Μητροπολιτικό Ναό του Ευαγγελισμού στη Λέρο.

Στην επιμνημόσυτον δέσιν παρέστησαν οι Ιερείς της Νήσου.

Ο Μητροπολίτης κ. Παΐσιος αναφέρθη εν ολίγοις στο πρόσωπο του αιμνήστου ιεράρχου, ο οποίος επί 22 συναπτά έτη (1983-2005) εποίμανε την Ιερά ταύτη Μητρόπολη.

Καταλήγοντας ο Μητροπολίτης έστρεψε την

μνήμη των εκκλησιαζομένων στην Ι. Μονή Γουβερνέτου, όπου στο μέσο του καθολικού έχει τεθεί εις προσκύνυσιν το ιερό σκήνος του και ευχήθη όπως Κύριος ο Θεός ο αρχηγός της ζωής και του θανάτου αναπαύση την μακαρία ψυχή του εν σκηναίς δικαίων.

Η Ιερά Μητρόπολις τιμώσα την μνήμη του ύψωσε μεσίστιες τις σημαίες στον Μητροπολιτικό οίκο και στους Ι. Ναούς, οι κώδωνες των Εκκλησιών κτύπησαν πενθίμως, εστάλη δε συλλυπητήριο τηλεγράφημα στην Ι. Μονή της μετανοίας του και στους συγγενείς του και κατετέθη στεφάνι στην σορό του.

Είη αιωνία αυτού η μνήμη.

Ενταγή για πρόσφορο

Πρέπει να γνωρίζουμε πως το ζύμμα και η προπαρασκευη προσφόρου στο σπίτι μας, είναι ιερά υποχρέωση κάθε ορθόδοξης νοικοκυράς. Το πρόσφορο συμβολίζει την αγία κοιλία της Θεοτόκου, εκ της οποίας προήλθε ο Άρτος της Ζωής, ο Αμνός του Θεού και Κύριος μας, Ιησούς Χριστός. Η χριστιανή που θα ζυμώνει το πρόσφορο οφείλει να συνειδητοποιήσει πως εκείνη την ώρα συμβολίζει την θεοπρομήτορα Άννα, η οποία εγέννησε την Θεοτόκο, πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη, να έχει θυμιάσει και να είναι στραμμένη κατ' ανατολάς. Τα σκεύη που θα χρησιμοποιεί να είναι προορισμένα μόνο γι' αυτή τη χρήση και η σφραγίδα καθαρή και με βαθιές χαρακιές, ώστε να έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα (συνιστάται μοναστηριακής κατασκευής σφραγίδα). Πριν την όλη διαδικασία συνιστάται να γίνεται η εξής προσευχή:

ΕΥΧΗ

Κύριε Σε εύχαριστώ γι' αυτήν την αγία ὄρα, πού με τὰ ἁμαρτωλά μου χέρια με ἀξιώνεις νὰ ζυμώνω τὰ Πανάχραντα Δῶρα τῆς ἀγάπης Σου. Σε παρακαλῶ κατὰπεμψε τὸ Πανάγιό Σου Πνεῦμα πού εὐλογεῖ ὅλα τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, νὰ εὐλογήσει καὶ τοῦτα τὰ Δῶρα γιὰ νὰ γίνουν καλὰ καὶ εὐπρόσδεκτα στὸ Ἅγιό Σου θυσιαστήριο. Καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὰ δεχθῆς ὅπως ἐδέχθης τὴ θυσία τοῦ Ἄβελ, τὴ δοξολογία τῶν Ποιμένων, τὰ δῶρα τῶν Μάγων, τὰ δάκρυα τοῦ Πέτρου, καὶ τοῦ Ληστοῦ τὴν μετάνοια. Καὶ ἄς με ἀξιώνεις νὰ σοῦ τὰ προσφέρω πάντοτε εὐσυνείδητα. Ἀμήν.

Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Χρειάζεται να έχουμε:

α) Μια ειδική λεκάνη (πλαστική ή ανοξείδωτη) για το ζύμμα,

β) ένα μικρότερο αλλά βαθύ δοχείο για το προζύμι,

γ) ένα μικρό σφραγιστό δοχείο (τάπερ π.χ.) για την φύλαξη του προζυμιού για το ή τα επόμενα πρόσφορα, επειδή η χρήση μαγιάς απαγορεύεται,

δ) μια καλή σφραγίδα

(ξύλινη και όχι πλαστική)

που να έχει καλά σκαλισμένα τα γράμματα (ΙΣ-ΧΣ-ΝΙ-ΚΑ, ΜΡ-ΘΕΟΥ και τα εννέα τάγματα των αγίων).

Τέτοιες σφραγίδες μόνον στο Άγιον Όρος κατασκευάζονται. Μπορείτε να τις βρείτε στην Αθήνα ή σε άλλες μεγάλες πόλεις στα θρησκευτικά Βιβλιοπωλεία, ή σε καταστήματα εκκλησιαστικών ειδών. Οι πλαστικές σφραγίδες που κυκλοφορούν στο εμπόριο δεν είναι κατάλληλες γιατί «κολλούν» στο ζύμαρι. Επίσης οι ξύλινες του εμπορίου είναι της μηχανής γι' αυτό δεν έχουν καλές τις εκτυπώσεις των γραμμάτων.

ε) Ειδικό ταψάκι ή ταψάκια αρκετά βαθειά, αλλά που να χωρούν μόνον ένα πρόσφορο, αλουμίνια ή ανοξείδωτα (καλύτερα είναι τα αλουμίνια γιατί τα ανοξείδωτα «αρπάζουν» εύκολα και κáινε το πρόσφορο),

στ) ένα ειδικό πλατύ πινελάκι (καλής ποιότητας για να μην αφήνει τρίχες) για το άλειμμα του ταψιού,

ζ) 3-4 βαμβακερές πετσέτες, που θα χρησιμοποιούνται μόνον για τα πρόσφορα,

η) 1 χοντρό μάλλινο κάλυμμα για το «γίνωμα» και

θ) μια λευκή καθαρή λινή πετσέτα για την μεταφορά του πρόσφορου στον Ναό.

Όλα αυτά τα διατηρούμε καθαρά σ' ένα ειδικό χώρο ή σε ερμάριο (ντουλάπι) χωρίς να τα χρησιμοποιούμε για τίποτε άλλο. Για ταραμοσαλάτες και σκορδαλιές έχουμε άλλα δοχεία. Και για καθαριότητα έχουμε άλλες πετσέτες.

A' Παρασκευή νέου προζυμιού

Εδώ πέραν της πράξεως χρειάζεται πίστις και καθαρότης βίου.

Παίρνουμε ένα κλαδί βασιλικό από την ύψωσι του Τιμίου Σταυρού (εκ των χειρών του Ιερέως και όχι απ' τον δίσκο ή απ' τον επίτροπο).

Πριν ξεραθεί, ένα απόγευμα, ρίχνουμε στο δοχείο που «αναπιάνουμε» το προζύμι, λίγο χλιαρό νερό. Σ' αυτό εμβαπτίζουμε τον κλάδο του βασιλικού σταυρώνοντας μέσα στο νερό τρεις φορές και ψάλλοντας συγχρόνως το «Σώσον Κύριε, τον λαόν Σου» και το «Ο υψωθείς εν τω Σταυρώ εκουσίως».

Αφαιρούμε τον βασιλικό και ρίχνουμε σκληρό αλεύρι λίγο-λίγο, ανακατεύοντας μ' ένα κουτάλι, ώσπου να γίνει ένας παχύρευστος χυλός. Τυλίγουμε το δοχείο με μια καθαρή πετσέτα και με το μάλλινο κάλυμμα και τοποθετούμε σε μέρος ζεστό.

Το πρωί αναπιάνουμε το προζύμι με

λίγο χλιαρό νερό και λίγο αλεύρι ακόμη και το αφήνουμε και πάλι τυλιγμένο στο ίδιο ζεστό μέρος.

Το βράδυ κάνουμε πάλι το ίδιο με λίγο χλιαρό νερό και λίγο αλεύρι και το αφήνουμε τυλιγμένο στο ίδιο ζεστό μέρος έως το πρωί.

Επαναλαμβάνουμε δηλ. το ίδιο πράγμα τρεις φορές.

Το πρωί ζυμώνουμε το ή τα πρόσφορα με σκληρό αλεύρι, χλιαρό νερό και άλας όπως θα περιγράψουμε πιο κάτω.

Υπ' όψιν ότι απ' το ζυμάρι του πρόσφορου θα κρατήσουμε ένα κομμάτι για προζύμι για το επόμενο ζύωμα. Το αφήνουμε μέσα στο μικρό ειδικό δοχείο να φουσκώσει καλά (αυτό πρέπει πάντοτε να γίνεται μετά από κάθε ζύωμα) και κατόπιν σκεπασμένο το τοποθετούμε στην συντήρησι του ψυγείου.

Αν αυτά όλα μας φαίνονται δύσκολα (για τους λόγους που προαναφέραμε) υπάρχει απλούστερος τρόπος:

Δανειζόμαστε προζύμι απ' την γειτόνισσα ή από άλλη Χριστιανή και όταν ζυμώσουμε το επιστρέφουμε.

Σημειώστε ότι σε πολλά χωριά οι Χριστιανές «αναπιάνουν» νέο προζύμι την στιγμή που θα χτυπήσουν οι καμπάνες για τον όρθρο των Χριστουγέννων (οι λόγοι είναι προφανείς).

B' «Ανάπιασμα» του προζυμιού

Για το «ανάπιασμα» και το ζύωμα του προσφόρου χρησιμοποιούμε αλεύρι σκληρό και ει δυνατόν κίτρινο. Τέτοιο αλεύρι κυκλοφορεί στην αγορά χύμα στους φούρνους ή σε συσκευασία του ενός κιλού στα καταστήματα τροφίμων.

Εάν έχουμε μόνον μαλακό αλεύρι τότε προσθέτουμε 1/4 της ποσότητας σιμιγδάλι ψιλό.

Δεν λησμονούμε ποτέ να κοσκινίσουμε το αλεύρι.

Και αρχίζουμε το «ανάπιασμα».

Κατά το απόγευμα βγάζουμε το προζύμι από το ψυγείο και τοποθετούμε σε ζεστό μέρος ώστε να αρχίσει να «κινείται».

Το βράδυ παίρνουμε το 1/4 της ποσότητας του αλεύρου πού θα χρησιμοποιήσουμε για την παρασκευή του πρόσφορου (εάν θα χρησιμοποιήσουμε 1 κιλό για το ζύωμα, παίρνουμε απ' αυτό τα 250 γρ. περίπου) και «αναπιάνουμε» το προζύμι.

Ζεσταίνουμε ελαφρά (χλιαραίνουμε) λίγο νερό και το ρίχνουμε στο ειδικό δοχείο αναπιάσματος του προζυμιού. Ρίχνουμε το προζύμι και το ανακατεύουμε καλά να λειώσει και να διαλυθεί. Ρίχνουμε σιγά-σιγά το αλεύρι και ανακατεύουμε καλά ώστε να γίνει ένας παχύρευστος χυλός. Προσέχουμε το δοχείο να έχει αρκετό περιθώριο για το φούσκωμα (τουλάχιστον διπλάσιο). Σκεπάζουμε με καθαρή πετσέτα και το μάλλινο κάλυμμα και τοποθετούμε σε ζεστό μέρος (κάτω όμως από 50°) όλη την νύχτα.

Γ' Ζύωμα πρόσφορου

Το πρωί στην ειδική λεκάνη του ζυμώματος ρίχνουμε το περισσότερο αλεύρι (κρατούμε λίγο, μήπως πέσει πολύ το νερό) μέσα, κάνουμε μια λακκουβίτσα και ρίχνουμε μέσα το γινωμένο προζύμι.

Χλιαραίνουμε λίγο νερό, ρίχνοντας

μέσα και μια πρέζα αλάτι (αυξομειώνοντας την ποσότητα, αναλόγως ποσότητας αλεύρου) ψιλό για να λειώσει αμέσως.

Κάνουμε το σημείο του Τ. Σταυρού, σταυρώνουμε τρις και την λεκάνη, λέγοντας και το «Πάτερ ημών» και αρχίζουμε να ζυμώνουμε (λέγοντας μέσα μας την ευχή «Κύριε Ιησού Χριστέ Ελέησόν με»).

Ρίχνουμε λίγο-λίγο το νερό και μετά προσοχής μην πέσει πολύ. Η ποσότης του νερού εξαρτάται από το αλεύρι. Άλλες ποιότητες «τραβούν» πολύ νερό, άλλες όχι, έστω κι αν προέρχονται από σκληρές ποικιλίες.

Ζυμώνουμε καλά έως ότου «γυαλίσει» το ζυμάρι.

Προσοχή! Το πρόσφορο δεν ζυμώνεται, όπως το ψωμί.

Πρέπει η ζύμη να γίνει σκληρή, ώστε να αποτυπώνεται καλά η σφραγίδα, και να μη σβήνει κατά το «ανέβασμα», αλλά και να μη κάνει μεγάλες «φουσκάλες».

Επίσης δεν πρέπει η ζύμη να γίνει πολύ σκληρή γιατί σκάει στο ψήσιμο και στο κόψιμο τρίβεται σε ψίχουλα.

Με την πράξι θα μάθετε. Εξ άλλου 4 με 5 αποτυχίες στην αρχή επιτρέπονται και δικαιολογούνται.

Όταν ζυμωθεί καλά, λοιπόν, αφήνουμε για 5-10 λεπτά την ζύμη στην λεκάνη σκεπασμένη με μια καθαρή πετσέτα.

Στο διάστημα της αναμονής αλείφουμε το ή τα ταψάκια με το πινελλάκι με λίγο λάδι, προσέχοντας να αλειφθούν στεγνά.

Μπορούμε αντί για λάδι να αλείψουμε το ταψάκι με καθαρό κηρί. Βάζουμε ένα κομματάκι καθαρό κηρί στο κέντρο του ταψιού και ζεσταίνουμε λίγο από κάτω. Το κηρί λιώνει και σκορπίζεται, κουνάμε και μεις λίγο να αλειφθούν και

τα χείλη του ταψιού και στραγγίζουμε τυχόν περισεύματα.

Κατόπιν κόβουμε από την ζύμη ένα κομμάτι (το 1/20 περίπου) για να παραμείνει στο ψυγείο για προζύμι (το αφήνουμε όπως προείπαμε 5-6 ώρες εκτός ψυγείου για να «ανέβη»). Οι παλιοί διατηρούσαν το προζύμι μέσα στο αλεύρι, ελλείπει ψυγείου.

Πλάθουμε την ζύμη καλά επάνω σ' ένα καθαρό μάρμαρο ή σε οποιαδήποτε καθαρή λεία επιφάνεια, και την κάνουμε ένα κύλινδρο, ισιώνοντας τις δύο άκρες με τις παλάμες μας.

Σηκώνουμε τον κύλινδρο όρθιο και τον σφίγγουμε στην μέση ώστε να γίνει στενότερος. Στρίβουμε μια στροφή την ζύμη και κατόπιν πατούμε τα δύο άκρα ώστε να ενωθούν. Τοποθετούμε στο ταψί και πατάμε με την παλάμη ώστε η ζύμη να κάλυψη όλο το ταψί.

Αν δεν το καταφέρνουμε αυτό (γιατί τον τρόπο αυτό πρέπει να τον δούμε με τα μάτια μας) υπάρχουν άλλοι δύο τρόποι ευκολότεροι. Κάνουμε δύο μπαλίτσες με την ζύμη (χωρίς όμως να την αλευρώσουμε, γιατί δεν σμίγουν, δεν ενώνονται), τις πατάμε την μία με την άλλη και τοποθετούμε στο ταψί πατώντας με την παλάμη. Ο άλλος τρόπος είναι ακόμη απλούστερος. Κάνουμε την ζύμη μία σφαίρα, ενωμένη καλά, τοποθετούμε στο ταψί και πατάμε με την παλάμη.

Σε πολλά μέρη δεν χρησιμοποιούν ταψάκια.

Φουρνίζουν τα πρόσφορα ελεύθερα στην πλάκα του φούρνου.

Έτσι όμως υπάρχει φό-

βος να «στραβώσουν». Υπάρχουν επίσης φόρμες χωρίς πάτο για πολλά πρόσφορα σ' ένα ταψί.

Τα χωρίς φόρμες πρόσφορα μέσα σ' ένα ταψί κολλούν μεταξύ τους και όταν τα ξεκολλούν μετά το ψήσιμο εί-

ναι «οικτρών ιδέσθαι».

Και επανερχόμεθα:

Κάνουμε το σημείον του Τ. Σταυρού, παίρνουμε την σφραγίδα και την πατάμε στο μέσον της ζύμης, ώστε να χωθεί καλά στο ζυμάρι. Κρατάμε 2-3 δευτερόλεπτα και μετά την αποσύρουμε με προσοχή. Προσέχουμε να μη υπερεκχειλίσει η ζύμη γύρω από την σφραγίδα γιατί τότε η σφραγίδα δεν αποκολλάται.

Αν φοβούμεθα ότι η σφραγίδα θα «κολλήσει» την πασπαλίζουμε πρώτα με λίγο αλεύρι, την τινάζουμε καλά και μετά σφραγίζουμε. Δεύτερο σφράγισμα απαγορεύεται. Αν αποτύχουμε στην πρώτη, ξαναζυμώνουμε την ζύμη.

Μετά απ' αυτό σκεπάζουμε με καθαρή πετσέτα και με το μάλλινο ρούχο, προσέχοντας να μη βαρύνει επάνω και χαλάσει το αποτύπωμα της σφραγίδας (βλογερό το λένε στα βουνά) φουσκώνοντας.

Τοποθετούμε σε θερμό μέρος.

Όταν φουσκώσει και αρχίζει να σκάζει ολίγον στα χείλη είναι έτοιμο. Ανάβουμε τον φούρνο στους 180° ολίγον ενωρίτερα

ώστε να έχει προθερμανθεί. Εάν το βάλουμε στον φούρνο την ώρα που τον ανάβουμε, τότε θα εξακολουθήσει να φουσκώνει οπότε θα χαλάσει η σφραγίδα.

Με μια οδοντογλυφι-

δα τρυπάμε το πρόσφορο σε μέρη που δεν αλλοιώνονται οι παραστάσεις της σφραγίδας, (τρυπάμε κυρίως στις γωνίες του ΙΣ-ΧΣ-ΝΙ-ΚΑ, της Θεοτόκου και των εννέα ταγμάτων και γύρω από την σφραγίδα).

Εάν κατά την διάρκεια του φουσκώματος έχουν πιάσει σκληρή κρούστα (κυρίως όταν ο καιρός είναι ξηρός, ή το θέρος), πριν το φουρνίσουμε ψεκάζουμε με λίγο νερό κρύο (με τον ψεκαστήρα του σιδηρώματος γίνεται ενιαίο το ψέκασμα).

Ψήνουμε για 3/4 της ώρας ή και μία ώρα (αναλόγως μεγέθους).

Προσέχουμε να μη σκουρύνουν από πάνω, μόνον να ροδίσουν. Το πρόσφορο δεν ψήνεται πολύ όπως το ψωμί. Χρειάζεται μόνον ρόδισμα και στράγγισμα. Σε περίπτωση που ροδίσει πρόωρα καλύπτουμε με ένα κομμάτι λαδόκολλα ή χαρτιού περιτυλίγματος.

Όταν το βγάλουμε από την φωτιά, το τυλίγουμε με μια καθαρή πετσέτα και το τοποθετούμε σε μια νάιλον σακούλα, την οποία δένουμε. Το αφήνουμε έως ότου κρυώσει (αυτό γίνεται για να γίνει η άνω κόρα μαλακή, και να μπορεί ο

ιερέυς ευχερώς να εξαγάγει τον Αμνόν, την Θεοτόκον και τα εννέα τάγματα των αγίων).

Αν θέλουμε να γυαλίσει, μόλις το βγάλουμε απ' τον φούρνο, το περνάμε με κρύο νερό απ' το πάνω μέρος, με το πινελλάκι μας, τυναχτό όμως για να μη έχει πολύ νερό και για μία φορά μόνον.

Όταν κρυώσει είναι έτοιμο για τον ναό. Τυλίγουμε το πρόσφορο σε λευκή και καθαρή πετσέτα και το προσφέρουμε «ως ζεύγος τρυγόνων ή νεοσσούς περιστερών», τω υπέρ ημών προσφορά και θυσία γενομένω υπέρ των «ημετέρων (ιερατικών) αμαρτημάτων και των του λαού αγνοημάτων».

Το πρόσφορο πρέπει να το πηγαίνει στην Εκκλησία, ένας εκ των δύο γονέων (προκειμένου για οικογένεια) και όχι κάποιος ξένος ή κάποιο παιδί, διότι και την Θεοτόκο στο Ναό των Ιεροσολύμων, προσέφεραν οι γονείς της, Ιωακείμ και Άννα.

Βοηθήματα:

ΚΑΛΟΓΗΡΙΚΗ ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ του Αρχιμ. Δοσιθέου, έκδ. ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΑΤΑΡΝΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ, έκδ. ΕΝΑΤΗ, ΣΕΛ. 20-27.

Εν εκκλησιαίς ευλογείτε το Θεόν, Δημ. Παναγόπουλος.

ΔΩΡΕΕΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Ο Μητροπολίτης και το προσωπικό της Τράπεζας της αγάπης ευχαριστεί για την αθρόα προσφορά τροφίμων όλους τους επώνυμους και ανώνυμους καλυμνίους αδελφούς μας. Ευχόμεθα όπως ο φιλάγαθος και δωροδότης Θεός να τους τα ανταποδίδει εκατονταπλασίονα.

ΓΙΑ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ:

100 ευρώ από Ιορδάνη Τσουγκράνη, 100 ευρώ Ι.Μ. Αγίας Αικατερίνης.

ΓΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΓΑΠΗΣ (Συσσίτιο):

Οικ. Γ. Γαλουζή 150, Κατίνα Δεδεθάτου 50, Κων/νο Τσουρουνάκη 150, Παναγιώτη Πατλάκα 50, Δημ. Χανιώτη 50, ΧΕΝ Ρόδου 100, Νικ. Γάργαλης 150, Πολυξένη Καλαϊτζή 20, Μιχαήλ Μιχαηλίδης 150, Άννα Κουντούρη 200, Ειρήνη Εγγλέζου 200, Γιώργος Αυγουστίνος 100, Σύλλογ. Λογιστών Επαρχ. Καλύμνου 300, Φουκαΐνα Κλεούδη 50, 4ο Δημ Σχολείο Καλύμνου 60, Ανώνυμος 50, Ξανθίπη Χ' Ιωάννου 100, Μαθητές Β' Λυκείου 20, Σωματείο Παλαιμάχων ποδοσφαιριστών 100, Σοφία Χαροκόπου 100, Νίτσα Πετρίδου 105, Ιερός Μητροπ. Ναός Σωτήρος Χριστού Καλύμνου 300, οικ. Εγγλέζου Εμμανουήλ 100.

ΣΧΟΛΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Για δεύτερη χρονιά λειτουργεί στην Κάλυμνο η **Σχολή Βυζαντινής Μουσικής** της μητροπόλεώς μας, αναγνωρισμένη από το Υπουργείο Πολιτισμού (ΦΕΚ Β 1663/18-8-2008). Διευθυντής της Σχολής είναι ο **Άρχων Μαϊώτωρ** του Οικουμενικού Θρόνου **κ. Γεώργιος Χ' θεοδώρου** και διδάσκουν αφιλοκεδώς καθηγητές μουσικής και ιεροψάλτες του νησιού μας. Σκοπός της Σχολής είναι η διάδοση της πατροπαράδοτης εκκλησιαστικής μουσικής στη σύγχρονη κοινωνία και η ανάδειξη ιεροψαλτών, ικανών να πληρώσουν τα αναλόγια των ιερών ναών της μητροπόλεώς μας. Η φοίτηση είναι εντελώς δωρεάν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΓΑΠΗΣ

Με την βοήθεια του Θεού, την επιστασία του μητροπολίτου μας και την συγκινητική προσφορά των εθελοντριών γυναικών και των δωρητών, συνεχίζεται για τέταρτη χρονιά το έργο **της Τράπεζας Αγάπης**, μέσα από το οποίο σιτίζονται καθημερινά περισσότεροι από 120 αδελφοί μας, που έχουν ανάγκη.